

Krzysztof Dybciak

"Generał Barcz" o autonomię literatury, Leszek Szaruga, "Teksty" nr 3 (1976) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 20/1 (63), 219

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) SZARUGA Leszek: "Generał Barcz": o autonomię literatury.
"Teksty" 1976, nr 3, s. 91-101.

Odzyskanie niepodległości stało się wyzwaniem dla zbiorowej świadomości Polaków - ojczyzna zostaje przeniesiona ze sfery projektów i marzeń w sferę rzeczywistości. Powieść Kadena pokazuje ten właśnie proces, kompromitując ówczesną politykę jako działanie o niskim wskaźniku wartościowości. Teatralny charakter wydarzeń przedstawionych w "Generale Barczu" stanowi ważny chwyt w grze z czytelnikiem; odsłania jednocześnie istotę działań bohaterów, którą jest "gra w państwo". Gra, o jaką chodzi w powieści, jest grą o wartości ściśle literackie. Następuje więc oddzielenie polityki i literatury oraz sfery wartości i sfery sytuacji.

BP/63/59

K. D.

(II) TYNECKI Jerzy: Od organicznej pracy do pracy organicznej.
Funkcje wyrażenia w powstaniu styczniowym i pozytywizmie polskim.
"Prace Polonistyczne". S. XXXII: 1976, s. 209-216.

Autor rozprawy analizuje problem pracy organicznej. Badając poglądy ugrupowań ziemiańsko-burżuazyjnych w okresie powstania styczniowego oraz zapatrywania pozytywistów, dochodzi do wniosku, że treści społeczne i polityczne kryjące się pod tym hasłem były różne w latach 1863 i 1872. Organiczne prace "białych" kontynuowało w latach późniejszych stronnictwo stańczyków; pozytywiści natomiast wzbogacili je o tezy ewolucjonistyczne i utylitarystyczne. Wtedy też postulat organicznej pracy zmienił się w hasło pracy organicznej.

BP/63/60

M. M.